

Előfizetési díj:	
Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy hó ra	1 „
Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.	

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:	
Négyezer hasábozott garmond sora ára	6 kr.
Bélyegdíj minden hirdetés után	30 kr.
Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.	
Hirdetéseket felvesznek:	
Értesben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22)	
„Haasenstein és Vogler (Neuer Markt 11.)	
Pesten: Lang Leopold (Erzsebet-tér 9 sz.)	
Nyilvántári czikkék	
garmond sora után	20 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás:

Belső-farkasutca 76. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékes czikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetések s hirdetések küldendők.

„KELET”

politikai és közgazdasági napi lap hatodik évnegyedére

kérjük az előfizetési pénzek mielőbbi beküldését, legcélszerűbben postai utalványlapokkal.

A lap szellemi része felől kezeskedik a szerkesztőség buzgalma és a munkatársak bőv sorozatának szakavatottsága.

A lap kiállítása körül alólírott kiadó-hivatal minden kitelhetőt elkövet, hogy a t. előfizetők méltó igényei kielégítenek.

Az előfizetési árak a régiek:

Egész évre 12 frt. Negyedévre 3 frt. Félévre 6 frt. Egyhóra 1 frt.

Egyes szám ára 5 kr.

8 előfizető után tiszteletpéldánnyal szolgálunk t. gyűjtőinknek.

Végül figyelmeztetjük t. előfizetőinket a különös kedvezményre, melyben, olcsó könyvek megszerzése által, a „Kelet” előfizetői részesülnek.

A „Kelet” kiadóhivatala.

Ghyczy Kálmán és a baloldal.

— Ghyczy Kálmán tehát közrebecsátá képviselői jelentését választóhoz.

Nincs jogunk kutatni az indokot, mely ez igaz hazafit és nagy tehetségű politikust arra vezérle, hogy nyilvános szereplés teréről most, és épen most lépjen vissza, midőn eddigi pártja kétszeres vehementiával intézi a közjogi kiegyezés ellen támadását: midőn a most bezárult országgyűlés utolsó heteiben oly rendkívüli eszközökhöz tartá szükségesnek nyulni, melyek a magyar parlamentarismus érvényében eddig ösmertelenek valának.

Miért kellett a baloldalnak, a hazának épen most e kiváló kapacitását elvesztenie: kérdehetjük, találgathatjuk, de minden esetre sajnálhatjuk.

Ghyczyvel az ész, a tanultság, az eszély válik ki e turbulens pártból, mely amugy is nem a szellem, hanem a szenvedélyek fegyverrel tartá eddig is fön magát; mely a megfontolás helyett az izgatás, a számítás helyett az ábrándok, az elérhető czélok helyett az utópia körében találja magát otthon.

Ghyczyben sokkal többet veszít az egész országot képviselő parlament, mint saját pártja s így nem csodálhatni, ha megdöbbenéssel olvastuk végig jelentését, melyben visszalépési végelhatarozását tudatja volt választóival.

A nyilvános actió teréről visszalépő politicus azonban ez utolsó szótátában sem tagadhatja meg magát s mig némi kritika alá veti a most lefolyt országgyűlés működését, különösen pénzügyi szempontból, addig jelenése bekezdésében terjedelmesen sorolja el az üdvös törvényeket, melyeket ez országgyűlés teremtett nem teheti, hogy az elhamarkodott reformálás ellen ne hangzottassa nyomatékos szavait.

Reánk azonban legkiválóbb érdekekkel bir jelentésének azon része, melyben a közjogi kiegyezés megváltoztathatósága felől nyilatkozik s mely mintegy kiríja jelentés ellenzékeskedő részleteiből.

Mert mig az ellenzék a többség és kormány belpolitikáját; pénzügyi és vasuti miveleteit bírálja: az alkotmányos oppositio álláspontját egy nyomra sem hagyta el. A mi szerencsétlen ellenzékünknek azonban karakteristikonja egyáltalán nem az ilyeszerű, hanem a közjogi opponálásban ismerhető fel.

Az önálló magyar hadsereg, a delegatio eltolrása magát a nemzetközi kiegyezést alterálnák s épen mert a baloldal most, midőn a szerződésileg kikötött 10 évből csak 5 telt el, tüzi u. n. programjának legkardinalisabb pontjaiban e kiegyezés megostromlását: állítjuk mi hogy a mai ellenzéki alapokon álló oppositio nem kormányképes.

És Ghyczy Kálmán e jelentésében teljesen igazat ad ez állításnak, midőn így nyilatkozik:

„E pártnak (t. i. a baloldalnak) saját czéljai felé törekvésében nagy óvatossággal kell eljárni; nehogy a működésre felhasználható idő és alkalom be következése előtt szenvedélyes izgalmak s indokolatlan remények felébresztésével megzavartassék az országnak belbékéje és nyugalma, s hazánknek jövője s jelene is veszélynek tétessék ki.

Nézetem szerint ugyanis az 1867-ik évi kiegyezés nem törvény csupán, hanem egyszerű államjogi egyezmény is: és így veszélyesen tévednek, s veszélyes tévedésbe ejtik a nemzetet is, kik ezen kiegyezés feltételeit a magyar országgyűlésen egyoldaluan alkotandó törvény által egyszerűen megszüntethetőknek vélik.

„Veszélyesen tévednek továbbá, s veszélyes tévedésbe ejtik a nemzetet azok is, kik azt hiszik, hogy azon állami intézmények, melyek a polgárok anyagi és szellemi érdekeinek megőrzésére, fejlesztésére s szükségeseik, tetemes állami költség nélkül tarthatók fel; s e hitben a haza polgárait a közterhek általuk eszközözendő könnyítésének hiru reményével kecsgetik mert semmiből semmi kevésből kevéslesz csudát korunkban senki nem tehet; s minél szabadabb, minél fejlettebb és tökéletesebb az állami élet, annál nagyobbak az állam háztartásának költségei is, melyek azután a nemzet anyagi és szellemi állapotai e költségek segélyével eszközözendő fejlődésének előnyei által térítettnek meg.

„Ezen és egyéb itt részletesen kimerítőleg nem taglalható tekintetek teszik szükségessé, hogy azon párt, melyet említetttem, mely hazánk önkormányzati jogosultságának teljes érvényesítését tüzi ki feladatául, ezen feladatát nemcsak törvényes uton, s az alkotmány fokozatos javítása által, hanem az idő és körülmények szerint erőlyesen ugyan, de eszélyesen is, tántoríthatlanul, de elhamarkodás nélkül törekedjék megoldani.”

S épen azért, mert a baloldalon senkit sem látunk, ki ez idő szerint ily őszintén be merné vallani a 67-diki kiegyezés ezuttal való megingathatlanságát; ellenben minden lépten nyomon látjuk „a nemzet veszélyes tévedésbe ejtését,” mely a hiszékeny és gondolkodni képtelen vagy rest választókat avar hitegeti, hogy a kiegyezés már most megdönthető, s hogy a nemzeti aspiratio beteljesülése által nagyobb adóteher nem nehezédnek ránk, sőt az adók alábbszállítása lehetővé válnék: épen azért sajnáljuk szívünkkel Ghyczy kiléptét a parlamentből, mert távozása fölszabadítja az ámitás, az eszélytelenség daemonait s utánna senki nem marad e pártban, ki a nemzetiségi tulajtott aspiratiokat, a kortések szájába adott adó-leszállítási ámitásokat oly erőlyel és oly nyomatékkal visszautasíthatná, mint azt Ghyczy annyiszor tevé!

Lehetetlen azonban, hogy a józan magyar nemzet a visszavonuló patriota e testamentomát mélyen szívébe ne vésné s azokat kik őt „e veszélyes tévedésbe” akarják csábítani, magától erőlyesen el ne utasítaná.

Mi még tudunk bizni a magyar nemzet higgadságában, eszélyességében!!

Párt-kinövések.

II.

(M. A.) Többször elmondott már, s mindig igaz marad azon állítás, hogy hazánkban a politikai pártoknak nemzetiségi politikát üzni nem lehet, nem szabad.

Az e hazát lakó különböző nemzetiségek irányában politikai pártéletünk egyik szelétől a másikig a legtökéletesebb egyetértésnek kell uralkodnia. A nemzetiségi követelésekkel szemben egyik politikai pártunknak sem szabad külön álláspontot elfoglalnia, nem oly ígéretek tennie, melyekre nézve valamennyi párt ne állana egymással solidaritasban.

Az adott viszonyok, hazánk ethnographiai helyzete, s különösen az egyes nemzetiségek kebelében lappangva bár, de tényleg létező kifelé grávitálás okozzák azt, hogy a nemzetiségi kérdés nálunk nem párt politikai, hanem állami, vagy helye-

sebben szólva existenciális lét-kérdés.

És épen e természete, e jelentőségénél fogva nem engedí meg azt, hogy politikai pártjaink a nemzetiségeknek leendő engedmények kisebb-nagyobb mértéke fölött árverést tartsanak.

És épen ezért marad mindenha igazolt — és egyedül igazolt — az álláspont, melyre e tekintetben magokat jelenlegi pártjaink országgyűlési nyilatkozatásunknak már kezdetén, 1861-ben dicséretes egyértelműséggel helyezték.

Mi — így szóltak 1861. jul. 6-ki feliratukban — teljes jogegyenlőség alapján akarjuk kifejteni s biztosítani alkotmányos életünket. Akarjuk, hogy a polgári jogok teljes élvezetére nézve... nemzetiség a hon polgárai között különbséget ne tegyen, s akarjuk, hogy más nemzetiségi honfitársaink nemzetiségi igényei mindenben, mi az országnak politikai szét darabolása s törvényes függetlenségének feláldozása nélkül eszközölhető, törvény által is biztosíthatassanak.

Ez a közös program, ehhez kell most is feltétlenül ragaszkodni minden politikai pártnak. A fennebbieken kijelölt határokon innen maradni indokolatlan, sőt káros szükkeblűség, azokon túlmenni valóságos hazafiatlanság volna.

Már pedig e program keretébe a legujabb ellenzéki „fogás” logicaileg épen nem illeszthető bele.

A valóban hazafias ellenzék nem ígérhet, s még kevésbé adhat több engedményt a nemzetiségeknek, mint a meny nyire a teljes jogegyenlőség és méltányosság alapján mindenik politikai pártunk készen áll.

Ebből pedig önként következik az, hogy a melyik párt ezen alapot ígéreteiben túlhaladja, az — ha meg is akarja eshetőleg tartani ígéreteit — hazafiatlan; vagy pedig ámitó, a meny nyiben ígéreteit maga sem szándékozik beváltani, s csak eszközöket akar általa nyerni, csak azon nem egészen morális elvnek hódolva, hogy: „Flectere si nequeo superos, Acheronta movebo!”

S e teljesíthetlen ígéretek a legveszélyesebb következményeket idézhetik elő. Megannyi váltót képeznek azok, melyeket könnyelmű pazarlók állítanak ki, de a melyeknek kifizetését majdan az egész nemzetből fogják követelni.

Tartsák ezt szemek előtt azok, kik, mint végső eszköz, a jelzett „maneuvre” által akarnak magoknak többséget szerezni. S a midőn ígéretek tesznek, vegyék szívükre egy nagy hazánkfának azon szavait is, hogy „a nemzetiség kérdése nem egy vagy más külön nemzetiségnek, hanem e hon minden polgárainak, a z egész nemzetnek közös ügye, s ezért nem, ha a magyar, szerb, román vagy szláv nemzetiség külön kívánatait támogatjuk, hanem csak úgy intéztethetik el véglegesen, ha a hon közös érdekeit tartjuk szemünk előtt.”*)

Földvári János program beszéde.

(Elmondta B.-Szolnok-vármegye Deákpártjának e hó 21-kén tartott alakító gyűlésén.)

(Vége.)

Az elmondottak szoros összefüggésben állanak hazánk reform-kérdéseivel, melyekről midőn szólni akarok, fájdalom ismét hibáztatnom

*) E d t v ö s: A nemzetiségi kérdés. IX. 1. —

kell ellenzékünk politikáját, s aligha hibázom, ha a nemzet előtt a balpártot teszem felelőssé a kormány mulasztásaiért, kivált tekintve Erdélyt.

Mert végre is uraim — pártunk és a kormány miért nem fejthet ki nagyobb tevékenységet, miért nem léphet a kor-kivánta nagy mérvű reformok terére? Azért, mert oppositio-ónk közjogi akadékoskodásaival, megbénítja igyekezetét és törekvéseit!

Ott, hol megszűnik a jog — az erőszak lép előtérbe, mely mindig a gyöngeség jele.

E nézet igazságát a közelebb lefolyt parlamentararis ülések fényesen igazolják.

S minden igaz hazafi fájdalmas kebelével kell, hogy elítéljen egy oly parlamentararis kisebbséget, mely az erőszak fegyverével gátolja a többség reform-törekvéseit, mely erőszakkal akarja feltolni nézeteit a nemzet többségére s mely nem átalja kockára vetni Európa előtt a magyar parlament jó hírnevét s becsületét.

Az ilyféle oppositio-ót a francia jelzi legjobban, midőn azt mondja: „ote toi de l'a que je m'y mette.”

Tekintve tehát ellenzékünk ilyeszerű magatartását, én nem akarhatom kockáztatni a lefolyt öt év alatt nemzedékünknek, a körülmények által meglasztott, de biztos fejlődését és tehát mindaddig, mig az alap melyen állunk, általa elfogadva nincs, azon kormányt, melynek a Deák-párt által alkotott alapon pártunk adott létét — támogatni nem fogok megszünni.

És ha olykor a kormánynak, főképp Erdély iránt folytatott bágyadt politikája felett csüggedek is, inkább türom a reformok halasztását, semhogy bármivel is az oppositio erősbítéséhez hozzá járuljak, s ép ezért el nem fogadhatom az utóbbi időben keletkezett u. n. reform-párt eszméjét sem, bár a parlamentarismus szempontjából azt csak helyeselni tudnám.

Azonban ha opponálni a kormánynak jelen viszonyok között nem tudnék, és ha a czél nem recriminálni de javítani, van mód a kormánynál jogos sérelmeink orvoslását eszközölni, s e módot az erdélyi képviselők legközelebb fel is használták.

Valóban őszinte örömmel üdvözöltem hazánk képviselőinek azon lépését, melylyel Erdély égető kérdései elintézése czéljából memorandumot nyújtottak át a kormánynak. —

Nekünk uraim — tekintve hazánk zilált viszonyait, elfordulva a közjogi és külpolitikai kérdések meddő vitáitól, minden erőnket belkérdéseink rendezésére kell concentrálnunk.

Az első lépés e czélból már megtétezt, s a kedvező eredmény, ha hazánk képviselői között nagyobb összetartás, s az eljárásban nagyobb solidaritás lesz, ki nem maradhat.

Én tehát nem kések kinyilatkoztatni, miszerint az erdélyi memorandumban körülírt pontok érvényesítése végett közreműködni kötelességemnek tartandom.

Elősegíteni fogom tehát:

- a.) hazánk urbéri kárpótlási ügyeinek gyors lebonyolítását.
- b.) az urbéri viszonyokból való kibontakozást,
- c.) a tagosztályt,
- d.) a telekkönyvezést,
- e.) a bányászat ügyét,
- f.) a Szász föld rendezését,
- g.) a közlekedési eszközök fejlesztését,
- h.) a kolozsvári egyetem felállítását,
- i.) s végre az erdélyi viszonyokat csme rő tisztviselő alkalmazását.

S ez utóbbi pontot hangsulyozom, mert ha az erdélyi hivatalnokok sora, oly mértékben apad, mint ez fájdalom az utóbbi években történt, eltekintve attól, hogy e körülmény az az erdélyi fiatalok törekvéseit lehangolja, pár év múlva a kormánynak nem lesz kihez folyamodni felvilágosításért, az erdélyi viszonyokat illetőleg, pedig, hogy a központonban „Erdély specialis érdekeit és viszonyait” alig ösmerek, ezt sajnálattal kell constatiroznom.

Minután pedig minden képviselőnek előtte áll azon bizottság tagjává lenni, mely hivatta van a közös kormány által képviselt közös ügyek felett határozni, nem te-

szóval, az aláírást megindítsák. E tárgyban levelezést folytathassanak, minden előleges költekezést számadás tétel mellett megtehessenek, végre egy alapszabály tervezetet készítsenek a gyűlés eleibe terjesztendőleg.

Az előleges gyűlés ezen 10 pontokban foglalt határozatokat az aláírások megindítására elegendőnek vélte.

Pótlólag felvilágosításul a bizottság még megjegyzi:

1.) hogy a fentebb megnevezett ívtartó uraknak egynél több aláírási ív azért küldetik, hogy kiki a vidéken, hova maga személyesen nem mehet, buzgó hazafiaknak belőlök aláírók gyűjtése végett osztogathasson ki.

2.) Ha valaki közvetlenül a bizottságtól ohajt aláírási ívet s programokat szerezni, szándokát levél által tudatván, bizottság örömmel szolgál mindkettővel.

Mint örömdetes hirt jelezzük, hogy a vállalat egyik kezdeményezője gr. Teleki Domokos ur 3 hónapig tartott súlyos betegségéből szerencsésen felült, s f. hó 20-án kelt becses levelében buzditólag sürgeti az aláírások megindítását maga részéről is az ügy előmozdítására jelentékeny anyagi segedelemmel járulását ígervén.

Végül a bizottság szerencsés a t. hazai közönséggel tudatni, mikép az aláírási ívek s programmok a t. gyűjtő uraknak már kézbesítettek, mire nézve az aláírhatóság megnyílt s tartani fog f. é. május végeig.

Szászváros, apr. 25. 1872.

Dr. Lészay Dániel

bizottsági elnök.

és Incze János ev. ref. pap.

mint bizottsági tollvivő.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, ápril 29-én

A királyné ő felsége f. hó 22-én legjobb egészségben érkezett Meranba s a Rotenstein kastélyban szállt meg. A kastély előtt ő felségét Alencon hercegnő fogadta. Felsőbb kívánságra itt is elmaradt az ünnepélyes fogadás, de a lakosság örömet több helyen lobogók kitűzésével nyilvánította.

A király körutjához. Az „Alföld” értesülése szerint Atzél Péter Arad megye főispánja, Toth Vilmos belügyminisztertől a következő táviratot vette: ő felsége körútjában egy éjet Aradon tölt; kísérete harminc ur és harminc szolgából fog állni. Ő felsége két szobát és egy 60 ember megvendégelésére szükséges termet igényel.

Somssich Pál képviselőházi volt elnök e hó 26-án a „Hungaria” nagy termében lakomát rendezett, melyre a képviselőház összes hivatalnokai voltak hivatalosak. Somssich a ház volt alelnökeiért és jegyzőikért emelt poharat, mi az illetőkkel azonnal táviratilag közöltetett is, továbbá felkösönté a ház összes hivatalnokait. A kedélyes lakoma, melyben a házigazda mindenki iránt a lehető legszívélyesebb és előzékenyebb volt, délután hat óra felé végeződött.

Fáradhatlan Szabó Károlyunk megint egy értékes kötettel gazdagította történelmi irodalmunkat. A Székely oklevéltár 1-ső kötete ez, melyet a m. történelmi társulat kolozsvári bizottsága adott ki, Szabó Károly pedig szerkesztette. Egy kötet az 1211—1519 közötti évekbe terjed és még eddig kiadatlan okleveleket is tartalmaz, az erd. muzeum, gyulafehérvári káptalan, kolozsmonostori convent, a gr. Lázár és gr. Esterházi családok levéltáraiból. Nehány oklevelet szolgáltatott Deák Farkas, Szakács Mózes és n. Fekete Mihály, de ezek — újabb keltűk levén — csak a második kötetben fognak megjelenni. Ellenben a Székelyföldről egyetlen család, sem küldött be egy okmányt sem s a székely törvényhatóságok közül is csak Marosvásárhely levéltára szolgáltatott néhányat. A szép kiállítású kötet azonban e részvétlenség dacára is 244 oklevelet tartalmaz, a tudós szerkesztő felvilágosító jegyzeteivel, hely és név mutatójával, mely segítségek a laikusok számára is hozzáférhetővé teszik ez érdekes gyűjteményt. A szerkesztő előszavában köszönetet mond gr. Lázár Miklósnak, szíves közlékenységeért (gr. Lázár tetemes anyagi segéllyel is járult a kiadási költségekhez), és Imecs Fülöp Jákó igazgató tanárnak a Gy.-Fehérvárról került oklevelek hiv lemásolásáért.

Hálanyilatkozat. B. Kemény György tordamegyei főispán ömltsge a folyó hó 25-én Szász-Régenben tartott megyei bizottmányi gyűlésben kegyesen nyilvánítván, hogy főispáni asztalilétékét (100 frtot) ez évben is közhasznu intézetek javára áldozni szándékozik jótékonyágának ezuttal kitűzött tárgyait: a helybeli rom. és görög-kath. elemi iskolákat 50 50 frt. pénzsegéllyel méltóztatott megörvendeztetni. — Ezen kegyes jótéteményért, melyet egyházunkunk főgondnoka mgos Macskásy Ferencz ur már az említett gyűlés folyama alatt meleg szavakban megköszönni sietett, alulírt kedves köteleességének tartja a maga és a helybeli rom. kath. egyházközség mélyen érzett

háláját a mltgos főispán ur iránt nyilvánosan kifejezni. Szász-Régen, 1872 ápril 26-án. Finta István r. kath. plébános.

Nyilvános elismerés. Kötelességemnek ösmerem előismeréssel nyilvánosságra hozni, hogy a Victoria, mint tűzkárok ellen biztosító társulat folyó hóban történt tűzkáromat a tüzeset után azonnal részrehajlás nélkül megbecsültette, s a szabályosan megállított becsű-összeget ki is fizette, általán a társaság vezérigynöksége irányomban a legnagyobb figyelmet és pontos eljárást tanusított. Miért is fogadja ezen méltán jó hirben álló biztosító társulat hálás elismerésemet. N.-Enyed, 1872. április 24-én. Ludvig János m. p. Alsó-fejérmegye számtisztje.

Elismerés. Tegnap leégett épületeim a Victoriánál voltak biztosítva. A kárpótlási pénz teljes biztosított értékben ma már kezembem van. Bár szokva vagyunk a Victoria részéről ily gyors és szolid eljárás-hoz, még is nem tehetem, hogy magam részéről is, e hazai társaságunknak, mely fennállása óta vallott elvével, a károsultak irányában gyorsan és becsületesen járni el, az országos közbizalmat méltán vivta ki, elismerést ne szavazzak. Kolozsvár, 1872 ápril 27. Tauffer Ferencz m. p.

A jégesők az idén ugyancsak korán kezdődnek. Békényér környékén e hó 18—19-en mint írják roppant mennydörgés közt hatalmas jégeső volt, Hadház és Dorog közt pedig e hó 17-én esett jég és pedig oly nagy, milyenre a legöregebb emberek is alig emlékeznek.

Szombaton mind a baloldali végrehajtó bizottság erdélykerületi osztálya, mind a kolozsvári baloldal válogatott tagjai értekezletet tartottak. Emezek a vásárhelyi delegátusokat választák meg máj. 12-dikére, amazok, ha jól vagyunk értesülve, a jelöltek elhelyezéséről tanácskoztak. Szó van róla, hogy Tisza otthagya Tordát, talán hogy más kerületben vessen fontba nyomatékos személyét, — talán, hogy már előre kitérjen a tordaiak vasutas haragja elől. Ez esetben, mint mondják, Pap Miklós töltené be Tisza megüritült helyét. — A Hegyalja valamelyik választó-kerületébe Kovács Áron lenne designálva. Eddig terjednek „saját tudósítónk” értesítései, melyeknek hitelességéről nem kezeskedhetünk.

A háromszéki Deák-párt ápril. 23-diki értekezletén egyhangulag történt meg a képviselőjelölés eképpen. A kézdi-orbai kerületben Tisza Lajos közlekedési miniszter, a sepsi-miklósvárszéki kerületben Székely Gergely jelöltek ki.

A helyi jogakademiai ifjuság segélyegylete javára rendezendő majális junius hó 1-én tartatik meg. A rendezendő bizottmány következő tagokból áll: Gr. Csáky Miklós elnök, T. Nagy Imre jegyző, Trandafy Miklós pénztárnok: Kapdebb Kálmán és Keresztes István ellenőrök; Wittmayer János, Nagy Mór, Váradi Gyula, Hersényi Kálmán, Kádár József és László József bizottmányi tagok. A helyre nézve még nincs határozott megállapodás, hanem valószínűleg az ujon berendezett „Nemes”-féle kertben fogják megtartani. E kertek ajánljuk is minden rendező bizottmány figyelmébe, mivel jelenleg nincs ennél alkalmasabb és csinosabban berendezett nyári mulató helye városunknak.

A gr. „Nemes”-féle kert ünnepélyes megnyitása — mint megbízható forrásból értesülünk — május 8-án történik.

Gr. Andrassy Gyula közös külügy-miniszter e hó 26-án este Pestre érkezett; innen Terebesre indul, hol egész május 3-ig marad.

Ghyeci Kálmán mult pénteken hagyta el Pestet, nyitramegyei jószágába utazva s a választóíhöz küldött jelentésben kifejezve, hogy a jelöltség elfogadását kéro küldöttségnek ujra csak visszavonulási szándékát jelenthetné ki.

Bothos Kálmán, gr. Toldalagi Victor, Sándor László, Filep Albert és Jenei József máj. 2-ikára összehívták Marosszéki Deák-pártját értekezletre, Marosvásárhelyre a párt szervezése, követjelöltek kitűzése és a választási előintézkedések feletti tanácskozás végett.

B. Mikós Ede n. atádi birtokán egy honvéd lovasszázad számára laktanyát és 170—180 lóra való istállót épített saját költségén.

A pozsonyi utolsó lovagjáték rendkívül fényesen sikerült e hó 24-én. Az egész nézőtér szorongásig megtelt, mit egy részt a kíváncsiság is okozott, mert híre járt, hogy a királyi család is leérkezik. A királyi család tagjai közül azonban csak Lajos Victor főherczeg jelent meg s mindvégig élénk figyelemmel kísérte az előadást. A mutatványok lehetőleg kitűnően mentek végbe.

A Vezuv kitörése felől megdöbbenő híreket irnak Nápolyból. A föld mértföldnyi kerületben reszket a hegy dörgése alatt, s Lanza miniszterelnök a római kamara pénteki ülésében tett interpellációra oda nyilatkozott hogy a veszély naponkint komolyabbá válik. Eddig mintegy 200 ember lelta halálát a láva

alatt, Torregreco község lakói menekülnek s a hatóságok szállítási eszközökről gondoskodnak. A Vezuv jelenlegi kitörése még az 1861-dikét is felülmúlja, midőn nyolcz krater nyílt meg s a Torre del Greco nagybárá eltemetettet a kiömlő láva által. A Vesuv kitörései közül megemlitendő még az 1850-diki s az 1823-diki, mikor a hamueső Nápolyban a nappalt éjjellé változtatta s a 12 lányi magas láva-folyam egy olasz mérőföldet borított el.

KÖZGAZDASÁG.

Az erdélyi gazdasági-egylet közgyűlése.

(G. V.) Az erdélyi gazd. egylet f. évi rendes közgyűlést e hó 27-én délelőtt 10 órakor tartá a városház nagy termében. Az elnököl alelnök br. Huszár Sándor melegen üdvözlén a gyér számmal megjelent tagokat, a közgyűlést megnyitá. A titkári jelentés rövid vázlatát adván a lefolyt egyleti év történetének, működésének; a mennyiben a szellemi teendőkre vonatkozott örömdetes képet nyújtott — de annál szomorubbát, midőn a köztelekről lévén szó, annak évek óta növekedő deficitjét constalta! A jelentés hálisan emlékszik meg a földmívelési ministerium azon anyagi szellemi támogatásáról, melyben az erdélyi gazd. egyletet részesíteni sziveskedett és megbocsátható büszkeséggel hivatkozik arra, hogy az osztrák-magyar birodalomban Erdély volt az első, mely a gyakorlati gazdák vándorgyűlését létesítette s a mennyire az egylettől telik, szilárdítani, állandósítani is fogja! Az egylet illetékes helyen vándortanárok, földmives iskolák felállítását sürgette, a tagosításra, a dohány termelésre nézve némi könnyítéseket kérelmezett, különösen pedig olcsó hitel, megfelelő agráriai törvények létesítésére fektetett főszült!

A pénztári zárszámadás sat. a tagok közt szétosztatván, a pénztárt vizsgáló bizottság jelentése első helyen és melegen a közgyűlés méltányló elismerésébe ajánlá az egylet buzgó pénztárnokát, dr. Hintz Györgyét. A jelentés indítványozza, hogy a nemzeti színházalapnak 500 frt. tőke s 150 frt kamat követelése mielőbb elégitessék ki! hogy a gépszersző szakosztály 1000 frtnyi tőkéje olvasztassék be az alapítókébe, végre a tizenháromezer forintnyi alapítványi kamat és részvénydíj hátrálékkal szemben erőlyes lépésekre kívánja az igazgató választmányt felhatalmaztatni!

Az 1871-ik évi zárszámadást, vagyonsmérleget és a f. évi költségvetést lapunk legközelebbi száma fogja hozni.

Áttérve az igazgató választmány indítványaira, azok köztelső sorban a köztelek és nagyutcai szőlő további kezelése foglalt helyet. A drága napszámber és olcsó eladási árak mellett elkerülhetetlen deficit a választmányt azon indítványra készítette, miszerint az egylet kertjét, szőlőjét a m. kormánynak haszonvételébe ajánlja fel, ha ez viszont kötelezné magát, hogy helyt Kolozsvárt kertész és vinczellérképezdét állít fel. A közgyűlés azonban elismerve az indokok jogosultságát, még továbbra is kíséreltet ohajt tenni a köztelek házi kezelésére nézve s hiszi, hogy szigorú felügyelet és a csemeték sat. árfelemelése aspasztani fogják a jelenleg ugyancsak elviselhetetlen deficitet. Több oldalról hangoztatva lón, hogy az egylet nem nyereszledő vállalat de másrészt legalább annyira kell törekednie, hogy bevétel és kiadás a kellő arányba helyeztessék. Az indítvány tehát azon utasítással lett az igazgató választmányhoz visszazárazmatatva, miszerint a házi kezelés viszsászarmaztatva, miszerint a házi kezelést szilárduló módozataira nézve részletes tervet dolgozzon ki.

A vándorgyűlési alapszabályok bemutatott tervezete több lényeges módosítással elfogadtatott ugyan, de a közgyűlés kijelenté, hogy e tervezet a tartandó vándorgyűlést nem kötelezi, miután csakis mint indítvány fog oda végleges eldöntés végett beadatni.

A vándorgyűlés idei helyét illetőleg a közgyűlés örömmel fogadta a küüllömegyei gazd. egylet szívélyes meghívását és így az erdélyi gazdák második vándorgyűlése Dicső-Szent-Mártonban lesz megtartva.

Az alapítványi kötelezvények mielőbbi befizetését illetőleg elfogadtatott azon indítvány miszerint 2 év alatt az alapítók kötelezett tőkéiket a megfelelő névértékkel bíró állami vagy urbéri papirokkal törlesszék.

Az „Erdélyi Gazda” szaklapra nézve határozatott, hogy mindaddig míg az egylet vagyoni ereje megengedi, a tagoknak ingyen fog küldetni.

Kivánsatos lévén, hogy az egylet tulajdon házzal birjon, a közgyűlés személyes felelősség terhe alatt felhatalmazá a választmányt, hogy számbavéve az egylet tőkepénz erejét, kedvező alkalommal házat vehessen.

Az osztrák gazdák linzi s a német gazdák müncheni vándorgyűlésének képviselői meg látogatását közgyűlés elfogadta s a részletes kivitelre a választmányt felhatalmazta.

A közgyűlést fél egy órakor az elnök rövid zárbeszéde fejezte be.

A megjelent tagok közt a m.-vásárhelyi első vándorgyűlés jegyzőkönyve osztatott ki,

mely 130 nyolczadrét lapra terjedve, az érdekes gyűlésnek hivatalos adatok nyomán készült hű képét nyújtja.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Ápril 29-én 5%. Metalliques 100 fr 64.50
Kama —. 5%. Nemzeti kölcsön 100 frt.
70.60. 1860. Kölcsön 102.90. Bankrészevény
840 — Hitelintézeti részvények 332.50.
Lóndon 10 ft. st. 112.30. Ezüst 110.25.
Cs. kir. arany 536. Napoleondor 8.95.

Urbéri kötvények: Magyarországi 82.—.
Temesi 79.50. Erdélyi 77 25. Horváthországi 83.—.

Felelős szerkesztő Szász Béla.

Nyilttér*)

Lápos-vidéke, ápril vége.

A „Magyar Polgár” 94-ik számának „Nyilttér” rovatában „több román” és ugyan e lap 95-ik számában egy láposvidéki levélben „több balpárti” Molnár Sándor szolgabíróval ismét gorombáskodik. Mindkét czikken balpárti szag ömlik el. Közvetlenül a választások előtt oda törekedni, hogy egy tisztviselő a nép előtt népszerűtlenséssé, s e czélból be nem bizonyítható gyanúsítás és rágalomokkal illeltni őt, csak oly emberek tehetik, kiknek jel-szavuk „a czél szentesíti az eszközt”. Hogy azonban egy pár eléguiletlen s tehát könnyven félrevezethető, s valószínűleg az ország határain kívül gravitáló román által, a Lápos-vidéki józan értelmű, nemes érzelmű és intelligens román nép magát vezettetni nem enged, erről kereskedik e nép jelleme és multja!

T o b b e n .

N y i l a t k o z a t .

Alóírtak mint tanuk bizonyítjuk, hogy a Hollak Imre és Dózsa Gergely urak közötti becsületbeli ügy a lovagiasság szabályai szerint elintéztetett.

Maros-Solymos, 1872. febr. 13.

Heissmann József, Mihálovits Tobiás, Hentín Miklós, Keresztes Kálmán, Kirényi Lajos.

Biasini gyorskocsi menetrendje

1872. január 1-től:

Kolozsvárról Szamosujvár Deésre mindennap reggeli 8 órakor. Deésről Szamosujvár Kolozsvárra, mindennap délutáni 1 órakor. 1 személyi ára 30 font szabad podgyással Szamosujvár 2 frt 40 kr. Deésig 3 frt 20 kr. — Kolozsvárról Torda és Felvinczre naponta kétszer reggeli 7 óra és délutáni 4 órakor. Egy személyi ára Tordáig 2 frt. Felvinczig első és közbelső Coupe 4 frt, hátulsó coupe 3 frt 50 kr. 30 font szabad podgyással. Felvinczről Torda és Kolozsvárra mindennap kétszer reggeli 5 óra és délutáni 6 órakor; a Kolozsvár és Felvincz közötti naponai gyorskocsi menetek mindig a vonatok indulására érkeznek oda, és megérkezésük után jönnek Kolozsvárra.

Idegenek névjegyzéke

Biasini szállodájában Kolozsvárt, ápril. 27-én

Radnotfai, cs. kir. főhadnagy Tordáról. Schonger Vilmos, mérnök Deésről. Timbus Károly, kereskedő Tordáról. Spigler Gusztáv, cs. kir. főhadnagy Pestről. Grótz József, birtokos Pestről. Pestényi Péter, kereskedő Sáros-megyéből. Pap József, birtokos Gyulából. Pap Gyula, biztosítási főigynök N.-Enyedről. Viedr Frigyes, fakereskedő Tordáról. Huta János, cs. kir. kapitány N.-Váradról. Schöffler Antal, cs. kir. kapitány Bécsből. Schvab Károly, cs. kir. hadnagy Bécsből. Szentpéteri Lajos, birtokos Tordáról. Ernst Károly, cs. kir. főhadnagy Pestről. Özv. Kis Jánosné, birtokosné N.-Váradról. Márton István, ügyvéd N. Váradról. Fridelli Ferencz, kereskedő Pestről. Auffenberg Károly, cs. kir. kapitány Bécsből. Özv. Ajtai Péternő Mezőturból. Tonet Frigyes, kereskedő Pestről. Cser József, kereskedő Háromszékről. Bereczk Sándor, birtokos M.-Székről. Özv. Hutter Terézia, N.-Szebenből. Váradi Ferencz, birtokos K.-Fehérvárról. Molenon József, cs. kir. főhadnagy Bécsből. Benhard Józsefnő, földbirtokosnő Aradról. Gaidel Rudolf, igazgató Beszterczéről. Boér János, színész. Szilágyi Béla, színész. Albrecht Gyula, főhadnagy Bécsből. Móricz Sándor, birtokos Háromszékről. Mendel L. kereskedő K.-Fehérvárról. Jovánovics Vilmos, kereskedő K.-Fehérvárról. Schenchenyi Julcsa, Székelyhidról. Özv. Sungina Antonia, K.-Fehérvárról. Rácz Miklós, birtokos Deésről. Zajongi, színész. Röch József, kereskedő Tordáról. Dobietzky, birtokos Pestről. Reményi József, ügyvéd M.-Vásárhelyről. Nagy Benedek, birtokos B. Hunyadról. Stadler Ágnes, Budáról.

*) E rovat alatt közölteték csupán asztalhatóság irányában vállalt felelősséget st

Üzleti cég változtatás.

Teljes tisztelettel van szerencsém a n. é. t. cz. helybeli és vidéki közönséggel tudatni, hogy az itteni piacon

„ASZLÁN és HUGÓ”

czég alatt 9 év óta fennállott közös üzletünkkel együttes akarattal folyó év ápril havában megkülönböztünk. (170) (1—1)

Ennek következtében a közös czég alatti üzlethelyiség, főtér plebánia szeglet, nekem maradván, abban saját egyedüli czégem alatt

ASZLÁN JÁNOS

egész ujonnan berendezett

női- és férfi-divatáru üzletet

folytatok; a midőn tehát ujonnan felszerelt dús választéku üzletemet a n. t. cz. közönség nagybecsű figyelmébe ajánlani szerencsém van, egyszersmind kötelességemnek tartom hálás köszönetemet nyilvánítani azon kegyes pártfogásokért és bizalomért, melylyel a közös üzletet támogatni kegyeskedtek.

Eztánra pedig egész tisztelettel felkérem a már tapasztalt szíves pártfogásukat és bizalmukat egyedüli saját czégem alatt levő üzletemre is szerencsés legyen megnyerni, és fő-törekvésem leend valamint eddig, úgy ezután is a n. t. cz. közönségnek minden iránybani szolgálat-készségemet egész odaadással tanúsítani és pontos, jutányos áraink mellett becses bizalmukat kiérdemelni és magamnak fenntartani.

Vidéki megrendeléseket a legnagyobb készséggel és pontossággal teljesítendek.

ASZLÁN JÁNOS.

(156)

(3—*)

Végeladás.

GUGGENBERGER PÁL

czég alatti

nürnbergi-diszáru és porcellán-kereskedés

Kolozsvárti, főtér br. Radák-ház alatt.

üzlet megszüntetés következtében,

a folyó 1872. év Április-hó 19-dikétől kezdődőleg,

tetemesen leszállított áron,

végeladásra kerül.

Főbb cikkek:

Több száz pár női- férfi- és gyermek-czipő brúnelle-, kelme és bőrből.

Férfi kalapok: posztó-, filcz- és szalmából.

Utazó-, lovagló-, vadász- és halász eszközök.

Bőröndök-, utitáskák-, sétapálcák-, esernyők.

Pénz- és szivar-tárczák; tájékpipák és szipkák, sat. sat.

Nagy karlsbadi porcellán-raktár; étkező-eszközök.

Talmi-arany díszecikkek.

China-ezüst tárgyak.

Pipere-cikkek.

NAGY MENNYISÉGŰ

gyermek-játékok.

Pipere-szapponok, hajkenőcsök, illatszerek, fogpépek, fogporok, fésűk, kefék sat. és számtalan más, a közéletben minden perczen szükséges tárgyak.

(83)

(5—6)

Hirdetmény jelzalog-kölcsönök iránt.

Alólírt hitelintézet igazgatósága tisztelettel jelenti, hogy a m. általános földhitelrészvénytársulattal létesült összeköttetésénél fogva

fekvő birtokra is eszközöl kölcsönöket.

Ily kölcsönök 1000 frttól kezdve bármily magossáig terjedhetnek és 24 $\frac{1}{2}$ vagy 34 év alatt fél éves részletekben fizetendők vissza. A 24 $\frac{1}{2}$ éves kölcsönök 8 $\frac{1}{2}$ %, a 34 évesek 6 $\frac{3}{4}$ % kamatfizetéssel teljesen törlesztetnek, azonban a határidő lejártá előtt is vissza fizethetők.

A kölcsönök csak telekkönyvezett birtokra és a becsérték fele részéig adatnak.

Kolozsvár területén fekvő épületekre hasonlóan eszközölnek kölcsönöket.

Tisztelettel kéri fel tehát alólírt igazgatóság mindazon föld és házbirtokosokat, akik ily jelzalog kölcsönt óhajtanak felvenni, hogy ez iránt hozzá fordulni szíveskedjenek, biztosítván őket gyors eljárásról és a lehető legkedvezőbb feltételekről.

Kolozsvárt, február 21-kén, 1872.

A Hitelbank és Zalogkölcsön-társulat Igazgatósága.

(84) **Eladó kereskedés** (4—6)

Kolozsvárt.

Sárosy Elek fűszer és vaskereskedése igen kedvező feltételek mellett eladó.

Értékteljesíteni üdvözlendő Sárosy Eleknek.

(431) **Lillione** (11—11)

minden birtokosát és redő, elűzővéllyel, szep-
lőt és majfoltot. Garantirova
Egy tégely 1 frt 50 kr.,
kisebb 80 kr.

Feytona, Feytona. 50 kr.

Ezen híres amerikai szer rögtön megszűnt minden foglalkozást.

Ugyanazt éppen úgy elavultja az
„Indiai kivonat”
is, biztos szer, mely sok orvosok által elismerte s
ajánlva van, mivel a hatás soha el nem marad.
Ezen szerek Kolozsvártt egyedül **Binder K.**
gyógyszerésznél kaphatók bel-monostortézában.

„Wiener Commissions-Bank“

VÁLTÓIRODÁJA

— Kohlmarkt, 4-dik szám —

kibocsát

vétel-jegyeket

az alább feljegyzett sorsjegy-csoportokra, s ez összeállítások már azért is a legelőnyösebbek közé számitandók, mert minden ily vételjegy tulajdonosának alkalom van adva, minden fő- és melléknyereményt egyedül megnyerhetni s ezen kívül

aranyban 30 frank és bankjegyen 10 forint kamatban részesülhetni.

A csoport (Évenként 16 húzás) Havi 10 forint részletfizetés. — Az utolsó részlet lefizetése után minden résztvevő következő 4 sorsjegyet kap:

egy 5% 1860-ki 100 forintos államsorsjegyet. Főnyeremény 300,000 frt. s a sorozatos sorsjegy 400 forinttal visszaváltatik,

egy 3%-kos török császári 400 frankos államsorsjegyet.

Főnyeremény 600,000, 300,000 frank valóságos aranyban.

Egy hrczg. braunschweigi 20 talléros sorsjegyet.

Főnyeremény 80,000 tallér minden levonás nélkül,

egy innsbrucki (tyróli) sorsjegyet. Főnyeremény 30,000 forint.

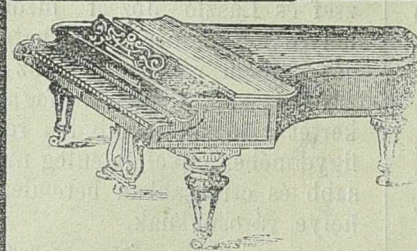
B. csoport (Évenként 13 húzás) Havi 6 forint részletfizetés. Az utolsó részlet lefizetése után minden résztvevő következő 3 sorsjegyet kap:

egy 3%-kos török császári 400 frankos államsorsjegyet. Főnyeremény 600,000 frank valóságos aranyban,

egy hrczg. braunschweigi 20 talléros sorsjegyet. Főnyeremény 80,000 tallér minden levonás nélkül,

egy szász-meiningeni sorsjegyet. Főnyeremény 45,000, 15,000 frt. délnémet ért.

Vidéki megrendelések pontosan és utánvét mellett is eszközölhetnek. — Nyeremény-lajstromok a húzások után bérmentesen — ingyen küldetnek meg. (149) (9—30)

(18)

(20—*)

Triska Ferencz
zongora

kereskedő

Kolozsvártt.

Concert-Pianinok 350 frt.
Concert-Flügel 340 frttól 450 frtig.
Használt zongorák 100 frttól 280 frtig.

Vidéki megrendelések a legpontosabban teljesítettnek
Csomagolás darabonként 10 frt.

Jótállás 5 évig.

Az első magyar általános biztosító társaság

KOLOZSVÁRI FŐÜGYNÖKSÉGE VEZETÉSÉT

alólírt „hitelbank és zálogkölcsöntársulat” vette át.

Azon kijelentéssel hozzuk ezt köztudomásra, hogy egész törekvésünk oda lesz irányozva, hogy e minden tekintetben elsőnek nevezhető hazai biztosító társaság iránt, az eddig tapasztalt általános bizalmat, gyors, pontos és méltányos eljárással fentartsuk s kiérdemeljük.

Van szerencsénk tehát a t. közönséget teljes bizalommal értesíteni, miszerint társulatunk biztosításokat elvállal:

tűzveszély,

jégkarak és

szállított javak veszélye ellen, valamint

az emberéletére, minden módozatokban (haláleset, kiházásítás, agg-kor biztosítás, azonnal kezdődő vagy elhalasztott éjjáradékokra) a legkedvezőbb feltételek és olcsó díjak mellett.

A társasági alaptőke, díjtartalék és nyereség tartalék tőkében 10.313,738 ft és 13 krt bir biztosítéki alapul.

Részletes felvilágosítással szolgál s ajánlatokat elfogad a társaság számos ügynöke a vidéken, valamint itt a központban a főügynöki iroda, a mely a hitelbank helyiségében van elhelyezve. (Főtér 2. sz.)

Alkalmas pontokon szívesen állítunk még új ügynökségeket s erre vonatkozó ajánlatok tételére felhívjuk a vállalkozókat.

Együttal van szerencsénk kijelenteni, hogy a m. általános földhitelrészvénytársulattal kötött egyezményünk alapján képesek vagyunk telekkönyvezett birtokra törlesztési kölcsönökkel szolgálni, a melynek feltételeiről a t. ügynök urak bővebb felvilágosítást adni s az ajánlatokat elfogadni készek.

Kolozsvártt, ápril hóban 1872.

(151)

4—*

A hitelbank és zálogkölcsön-társulat.